

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 7521/11

בפני : כבוד הנשיאה ד' ביניש
כבוד השופט א' גרוניס
כבוד השופט ח' מלצר

העותר : רחל עזריה חברת מועצת עיריית ירושלים

נגד

המשיבים : 1. משטרת ישראל
2. מפקד מחוז משטרת ירושלים
3. עיריית ירושלים

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : י"ח בתשרי התשע"ב (16.10.11)

בשם העותרת : עו"ד ד"ר אביעד הכהן

בשם המשיבים 1-2 : עו"ד חני אופק

בשם משיבה 3 : עו"ד דני ליבמן

פסק דין

הנשיאה ד' ביניש:

בעתירה שלפנינו, מבקשת העותרת - חברת מועצת עיריית ירושלים - כי נורה לגורמי אכיפת החוק, משטרת ישראל והגורמים הרלוונטיים בעיריה, לאכוף את החוק בשכונת מאה שערים בירושלים. הרקע לסעד המבוקש הינו בכך שבתקופת חג הסוכות הוצבו על המדרכות בשכונה גדרות להפרדה בין נשים וגברים, על הגדרות נפרשו בדי יוטה שנועדו להסתיר את מראה הנשים; והחמור מכל, לאבטחת ההפרדה שנגזרה, הוצבו בשכונה סדרנים מטעם חברה פרטית שאוכפים את חסימת המעבר כאמור במרחב הציבורי, ללא כל הסמכה בדין ולפי הנטען אף באיום ובהפעלת כח.

אין זו הפעם הראשונה שההפרדה המגדרית בתקופה זו של החג, בתואנה של הצורך לקיים את שמחת בית השואבה בישיבת "תולדות אהרן" משמשת נושא לעתירה בבית משפט זה.

העותרת, שלטענתה היא מבטאת את עמדתן של נשים דתיות רבות ובהן, נשים חרדיות תושבות שכונת מאה שערים, עתרה לבית משפט זה בשנה שעברה בכג"ץ 6986/10. העותרת חזרה בה מאותה עתירה לאחר שהוגשה לבית המשפט הצהרה מטעם המדינה אשר הכירה בצדקת הטענה המשפטית שעלתה בעתירה, והודיעה כי "משטרת ישראל פועלת להביא להפסקת פעילותם של הסדרנים" מאחר ומדובר במרחב ציבורי מובהק". עוד ניתנה אז הצהרה מטעם המדינה כי מקובל על המדינה כי במרחב ציבורי מובהק כגון רחובות עיר, קיים איסור "על הפרדה על רקע מגדרי". על רקע האמור נמחקה אותה עתירה. חלפה שנה, שוב הגיעו ימי שמחת בית השואבה התופעה במאה שערים חזרה על עצמה והעותרת מיהרה לשוב ולפנות לבית משפט זה.

המדינה הגישה לקראת הדיון תשובה מפורטת ממנה עולה כי אכן משטרת ישראל מודעת לכך שטרם מולאה ההצהרה בדבר האכיפה הראויה במקום. אך הדגישה כי חל שיפור לעומת המצב בשנה שעברה, וכי כיום מדובר בגדר לאורך מסלול קצר יחסית של כ-20 מ' שנועד לנתב את הנשים בעלות הכרטיסים לחגיגות בישיבת "תולדות אהרן" ומנגד, מעבר למדרכה, הוצבה גדר שאורכה 70 מ' בקירוב ובה אין הקפדה מלאה על כך שנשים תבודדנה כליל מהגברים ברחוב. אין ספק, שגם אם יש שיפור בתיאור מצב זה הוא אינו תקין ואינו עולה בקנה אחד עם ההתחייבות שניתנה לבית המשפט בשנה שעברה.

בדיון היום התייצב בפנינו מפקד מחוז ירושלים במשטרת ישראל, ניצב שחם, והבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים את המחויבות של המשטרה לאכיפת החוק במקום, את המחויבות לגרום לכך שה"סדרנים" הפרטיים יסולקו מהרחוב תוך תקופה קצרה וכי גדר ההפרדה במתכונת של גדר גבוהה מכוסה בבדי יוטה לא תוצב בשנה הבאה. ניצב שחם תיאר לבית המשפט את המאמצים הנעשים להחזרת הסדר הציבורי והבטחון ברחובות מאה שערים וזאת תוך שיתוף פעולה של ראשי העדה במקום המיצגים את רצונם של רוב בני העדה החרדית במאה שערים. אין מחלוקת בין העותרת לבין מפקד המחוז כי האופן בו פועלים הסדרנים בשכונה והגדרות שהוקמו פוגעות גם בתושבים, ביכולתם לקיים את אורח חייהם ולשמור על הסדר במקום לרווחתם. מתברר כי ההקצנה המתוארת בעתירה היא חלק מתופעה של השתלטות פוגענית של מעטים על רבים בשכונה. מטעם זה כבר משך שנתיים אין נכנסים אוטובוסים לשכונה, יש הכבדה רבה על חיי התושבים, ונתגלו בשכונה תופעות של אלימות. שוכנענו מדבריו של מפקד המחוז, כי משטרת ישראל נחושה לפעול להחזרת החיים התקינים בשכונה למסלולם ולאיתורם של מפרי החוק שחלקם נוהגים שם באלימות ולאכוף את החוק עליהם.

בסופו של הדיון התחייב מפקד המחוז בפנינו כי משטרת ישראל לא תאפשר עוד הקמת גדרות במקום באופן האמור וללא רישוי. אם וככל שיוצבו בשנה הבאה גדרות, הגדרות לא יכוסו בכדי יוטה. הצבת גדרות ככל שתעשה תצומצם לימי החג בלבד, ופעולות הסדרנים וההפרדה המגדרית יפסקו בשבוע הקרוב, מתום החג ואילך ולא יתקיימו בעתיד. עוד נעתר מפקד המחוז לבקשת העותרת, כי ייקבע במשטרה איש קשר שיוכל לקבל באופן ראוי ודיסקרטי תלונות של התושבים בקשר לנעשה שם. נוכח התחייבויות אלה משכה העותרת את העתירה והיא נמחקת ללא צו להוצאות.

ניתן היום י"ח בתשרי, התשע"ב (16.10.2011)

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ה נ ש י א ה